

حقوق مدنی ۳

قراردادها و تعهدات

به انضمام مجموعه مقالات حقوقی

تألیف: مراد مقصودی

قاضی دادگستری

(معاون قضایی دادگستری استان ایلام)

و دانشجوی دوره دکتری حقوق خصوصی

سرشناسه	مقصودی، مراد، ۱۳۳۵ -
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	حقوق مدنی ۳ قراردادها و تعهدات به انضمام مجموعه مقالات حقوقی / تألیف: مراد مقصودی.
وضعیت ویراست	[ویراست ۲].
مشخصات نشر	تهران: خرسندی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۲۸۷ ص.
شابک	978-600-114-179-9
وضعیت فهرست نویسی	فبا:
یادداشت	کتابنامه: ص. [۲۷۹]-۲۸۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	قراردادها و تعهدات به انضمام مجموعه مقالات حقوقی.
موضوع	قراردادها -- ایران
موضوع	تعهدات (حقوق -- ایران)
موضوع	حقوق مدنی -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	حقوق -- ایران -- مقاله ها و خطابه ها
رده بندی کتب	۱۳۹۱ ق ۷/م ۵۸/م ۵۸ KMHA
رده بندی دیوید	۳۴۶/۵۵۰۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۴۲۱۱۵۸

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و مجموعه قوانین

تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروز دین

پانین تر از لیافی نژاد - کوچه مینا - پلاک ۲۰

تلفن: ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandypub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

حقوق مدنی ۳: قراردادها و تعهدات

(به انضمام مجموعه مقالات حقوقی)

تألیف: مراد مقصودی

چاپ اول: ۱۳۹۱ - شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

حروفچینی: زرنگاران مهرخلاق - قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

ISBN : 978-600-114-179-9

شابک: ۹-۱۷۹-۱۱۴-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

بخش نخست: عقود و معاملات

۲۵	[۱] اعمال حقوقی:
۲۶	[۲] واقعی حقوقی:
۲۸	فصل اول - تعریف عقد و تقسیم بندی های آن
۲۸	[۳] مبحث اول - تعریف عقد:
۳۰	[۴] مبحث دوم - تقسیم بندی عقود:
۳۰	[۵] ۱- تقسیم بندی عقد از نظر دوام:
۳۱	[۶] نکته های حقوقی:
۳۲	[۷] عقد خیار:
۳۳	[۸] عقدی که نسبت به یکطرف لازم و نسبت به طرف دیگر جایز است:
۳۳	[۹] فسخ عقد لازم در موارد معینه قانونی:
۳۳	[۱۰] الف - اقاله:
۳۴	[۱۱] ب - خیارات:
۳۴	[۱۲] خیار مجلس:
۳۵	[۱۲/۱] خیار حیوان:
۳۵	[۱۳] خیار شرط:
۳۵	[۱۴] خیار تأخیر ثمن:
۳۶	[۱۵] خیار رویت و تخلف وصف:
۳۶	[۱۶] خیار غبن:
۳۷	[۱۷] خیار عیب:
۳۷	[۱۸] خیار تدلیس:

۱۹	[۱۹]	خيار تَبْعُضِ ضَفَقَه:.....	۳۷
۲۰	[۲۰]	خيار تخلف شرط:.....	۳۸
۲۱	[۲۱]	ج - حکم قانونگذار (تلف مبيع قبل از قبض):.....	۳۸
۲۲	[۲۲]	۲- تقسيم بندى عقد از نظر کیفیت انشاى عقد:.....	۴۰
۲۳	[۲۳]	وضعیت عقد معلق از حیث صحت یا بطلان:.....	۴۱
۲۴	[۲۴]	الف - وضعیت عقد معلق از نظر حقوقی:.....	۴۱
۲۵	[۲۵]	ب - وضعیت عقد معلق از نظر فقهی:.....	۴۲
۲۶	[۲۶]	ایجاب:.....	۴۲
۲۷	[۲۷]	قبول:.....	۴۲
۲۸	[۲۸]	اراده:.....	۴۳
۲۹	[۲۹]	انشاء:.....	۴۴
۳۰	[۳۰]	قصد:.....	۴۴
۳۱	[۳۱]	نکته‌های حقوقی:.....	۴۶
۳۲	[۳۲]	تفاوت انشا و مُنشا:.....	۴۷
۳۳	[۳۳]	نظریه‌ی حقوقی اول:.....	۴۷
۳۴	[۳۴]	نظریه‌ی حقوق دوم:.....	۴۸
۳۵	[۳۵]	انواع تعلیق:.....	۴۹
۳۶	[۳۶]	انتخاب مبنای فکری خود از میان آن نظرات:.....	۵۰
۳۷	[۳۷]	ضابطه‌ی تشخیص نوع تعلیق:.....	۵۲
۳۸	[۳۸]	نظریه‌ی شخصی:.....	۵۴
۳۹	[۳۹]	تفاوت عقد معلق و عقد مؤجل:.....	۵۵
۴۰	[۴۰]	۳- تقسيم بندى عقد، به عقد مطلق و عقد مشروط:.....	۵۵
۴۱	[۴۱]	تفاوت تعلیق و شرط:.....	۵۵
۴۲	[۴۲]	۴- تقسيم بندى عقد به عقد معوض و غیر معوض.....	۵۶
۴۳	[۴۳]	عقد معوض:.....	۵۶
۴۴	[۴۴]	عقد غیر معوض.....	۵۶
۴۵	[۴۵]	۵- تقسيم بندى عقد به عقد تملیکی و عقد عهده‌ی.....	۵۷
۴۶	[۴۶]	عقد تملیکی:.....	۵۷
۴۷	[۴۷]	عقد عهده‌ی:.....	۵۷
۴۸	[۴۸]	عقد رضایی:.....	۵۸
۴۹	[۴۹]	عقد عینی:.....	۵۸

۴۴	عقد تشریفاتی:.....	۵۸
۴۵	نظریه شخصی در موضوع:.....	۵۹
۴۶	۶- تقسیم‌بندی عقد به عقد معین و نامعین.....	۶۱
	عقد معین:.....	۶۱
	عقد نامعین:.....	۶۱
۴۷	۷- تقسیم‌بندی عقد به عقد صحیح - باطل و غیر نافذ.....	۶۲
	۱- عقد صحیح و نافذ:.....	۶۲
	۲- عقد باطل:.....	۶۲
	۳- عقد غیر نافذ:.....	۶۲
۴۸	وضعیت حقوقی عقد غیر نافذ:.....	۶۲
۴۹	۸- تقسیم‌بندی عقد به عقد شائسی (احتمالی) و عقد قطعی.....	۶۲
	فصل دوم - شرایط اساسی صحت معامله.....	۶۶
۵۰	مبحث اول - قصد طرفین و رضای آنها:.....	۶۶
۵۱	آثار حقوقی فقدان قصد در معامله:.....	۶۷
۵۲	آثار حقوقی فقدان رضا در معامله:.....	۶۸
۵۳	شرایط تأثیر قصد طرفین:.....	۶۸
۵۴	۱- توافق دو اراده (قصدها):.....	۶۸
	الف - توافق در نوع عقد:.....	۶۸
	ب - توافق در ماهیت مورد عقد:.....	۶۸
	ج - توافق در فرد ماهیت واحد:.....	۶۹
	د - توافق در کمیت مورد عقد:.....	۶۹
	ه - توافق در پاره‌ای اوصاف مهم:.....	۶۹
	و - توافق در خصوصیات عقد:.....	۶۹
۵۵	۲- اعلام اراده:.....	۶۹
۵۶	۳- تقدم ایجاب بر قبول:.....	۷۰
۵۷	۴- توالی بین ایجاب و قبول:.....	۷۰
۵۸	۵- زمان و مکان تشکیل عقد:.....	۷۱
۵۹	۱- نظریه‌ی اعلان.....	۷۲
۶۰	۲- نظریه‌ی ارسال.....	۷۲
۶۱	۳- نظریه‌ی وصول:.....	۷۲
۶۲	۴- نظریه‌ی اطلاع:.....	۷۲

۶۳	عیوب اراده:.....	۷۵
	اشتباه:.....	۷۷
۶۴	تعریف اشتباه.....	۷۷
۶۵	۱- بطلان عقد به علت عدم توافق اراده‌ها (عدم تطابق قصد طرفین معامله).....	۷۷
۶۶	الف - اشتباه در جنس مورد معامله کلی:.....	۷۷
۶۷	ب - اشتباه در نوع عقد:.....	۷۸
۶۸	ج - اشتباه در موضوع عقد (هویت عقد).....	۷۸
۶۹	۲- بطلان عقد به علت اشتباه مانع تأثیر اراده (عیب اراده).....	۷۸
۷۰	اثر حقوقی اشتباه.....	۷۹
	اول - اشتباه مبطل عقد.....	۷۹
۷۱	الف - اشتباه در جنس مورد معامله عین معین.....	۷۹
۷۲	ب - اشتباه در اوصاف اساسی و ذاتی جنس مورد معامله.....	۸۰
۷۳	معیار شناسایی اوصاف اساسی و ذاتی.....	۸۱
۷۴	ج - اشتباه در شخص طرف معامله.....	۸۲
۷۵	د - اشتباه در اوصاف اساسی شخص (اشتباه در هویت مدنی).....	۸۳
	دوم - اشتباهاتی که موجب حدوث خیارات قانونی می‌شود:.....	۸۵
۷۶	الف - اشتباه در اوصاف مهم مورد معامله.....	۸۵
۷۷	ب - اشتباه در ارزش مورد معامله:.....	۸۵
۷۸	اکراه:.....	۸۶
۷۹	شرایط تحقق اکراه:.....	۸۶
۸۰	اثر حقوقی اکراه:.....	۸۷
۸۱	نکته‌های حقوقی:.....	۸۸
۸۲	اضطرار در معامله و اثر حقوقی آن:.....	۹۰
۸۳	معامله‌ی به نمایندگی و معامله‌ی با خود:.....	۹۱
۸۴	اقسام نمایندگی:.....	۹۲
	۱- نمایندگی قراردادی:.....	۹۲
	۲- نمایندگی قانونی:.....	۹۲
	۳- نمایندگی قضایی:.....	۹۲
۸۵	منع قیم از معامله‌ی با خود:.....	۹۳
۸۶	معامله نسبت به عین متعلق به دیگری:.....	۹۳
۸۷	مبحث دوم - اهلیت طرفین معامله:.....	۹۴

اول - کلیات:.....	۹۴
تعریف اهلیت:.....	۹۴
۱- اهلیت تمتع:..... [۸۸]	۹۴
۲- اهلیت استیفا:..... [۸۹]	۹۵
دوم - محجورین:..... [۹۰]	۹۶
الف - صغیر:..... [۹۱]	۹۷
۱- صغیر غیر ممیز:.....	۹۷
۲- صغیر ممیز:.....	۹۸
ب- صغیر رشید:..... [۹۲]	۹۸
اماره‌ی رشد و خروج از حجر:..... [۹۳]	۹۸
نقد و بررسی ماده ۱۲۱۰ اصلاحی قانون مدنی:.....	۹۹
نظر کمیسیون استفتائات شرعی عالی قضایی سابق:.....	۱۰۰
رای هیأت عمومی دیوان عالی کشور:.....	۱۰۰
ج- مجنون:..... [۹۴]	۱۰۲
اقسام جنون:.....	۱۰۲
سوم - وضعیت حقوقی معاملات اشخاص محجور:..... [۹۵]	۱۰۲
الف - اشخاص محجوری که معاملات آنان غیر نافذ است:..... [۹۶]	۱۰۳
ب- اشخاص محجوری که معاملات آنان باطل است:..... [۹۷]	۱۰۵
چهارم - سرپرستی محجورین:..... [۹۸]	۱۰۶
الف - ولایت:..... [۹۹]	۱۰۶
ب- وصایت:..... [۱۰۰]	۱۰۶
ج- قیمومت:..... [۱۰۱]	۱۰۷
مبحث سوم - موضوع معین که مورد معامله باشد:..... [۱۰۲]	۱۰۸
شرایط مورد معامله:..... [۱۰۳]	۱۰۸
۱- مورد معامله بایستی مالیت داشته باشد:.....	۱۰۸
۲- مورد معامله بایستی منفعت عقلایی داشته باشد:.....	۱۰۹
۳- مورد معامله دارای منفعت مشروع باشد:.....	۱۰۹
۴- تسلیم مورد معامله مقدور باشد:.....	۱۰۹
۵- مورد معامله باید معلوم باشد:.....	۱۱۰
مقدمه‌ی اول:.....	۱۱۱
مقدمه‌ی دوم:.....	۱۱۱

- نتیجه: ۱۱۲
- [۱۰۴] انتقال مالکیت در اقسام عین: ۱۱۲
- [۱۰۵] تفاوت مورد معامله کلی در معین با مورد معامله مشاع: ۱۱۳
۶. مورد معامله باید معین باشد: ۱۱۴
۷. مورد معامله باید قابل انتقال باشد: ۱۱۴
۸. مورد معامله بایستی در حین عقد موجود باشد: ۱۱۴
- [۱۰۵/۱] بحث چهارم - مشروعیت جهت معامله: ۱۱۵
- [۱۰۶] مسأله: ۱۱۶
- [۱۰۷] معامله‌ی به قصد فرار از دین: ۱۱۸
- [۱۰۸] معامله‌ی صوری: ۱۱۹
- فصل سوم - اثر معاملات ۱۲۳
- [۱۰۹] مبحث اول - قواعد عمومی: ۱۲۳
- [۱۱۰] الف - قاعده‌ی لزوم عقد: ۱۲۳
- [۱۱۱] اثر حقوقی عقد نسبت به قائم مقام قانونی متعاملین: ۱۲۴
- [۱۱۲] ۱- وارث: ۱۲۴
- [۱۱۳] ۲- منتقل الیه: ۱۲۵
- [۱۱۴] ۳- طلبکار: ۱۲۵
- [۱۱۵] ب- اصل صحت: ۱۲۵
- [۱۱۶] ج- تأثیر عرف در آثار معامله: ۱۲۶
- [۱۱۷] ۱- تأثیر عرف در نتایج عقد: ۱۲۶
- [۱۱۸] ۲- تفسیر عرف در تفسیر معانی کلمات و الفاظ عقود: ۱۲۶
- [۱۱۹] ۳- تأثیر عرف در تعیین شرایط عقد و لوازم مورد معامله: ۱۲۷
- [۱۲۰] مبحث دوم - خسارات عدم انجام تعهد: ۱۲۷
- شرایط مطالبه‌ی خسارات ناشی از تأخیر یا عدم انجام تعهد: ۱۲۸
- [۱۲۱] ۱- لزوم وجود قرارداد: ۱۲۸
- [۱۲۲] ۲- خودداری متعهد از انجام تعهد: ۱۲۹
- [۱۲۳] ۳- گذشتن مدت مقرر برای انجام تعهد: ۱۲۹
- الف - موعد در عقد معین است: ۱۲۹
- ب - موعد در اختیار متعهدله می‌باشد: ۱۳۰
- ج - موعد معین نشده است: ۱۳۰
- [۱۲۴] ۴- عدم انجام تعهد در مدت مقرر ناشی از تقصیر متعهد باشد: ۱۳۰

تعریف تقصیر:.....	۱۳۰
[۱۲۵] تقصیر قراردادی:.....	۱۳۱
[۱۲۶] تمیز مدعی بر مبنای مفاد تعهد (تعهد به وسیله و تعهد به نتیجه):.....	۱۳۲
[۱۲۷] مواردی که متعهد مسؤول جبران خسارت نمی باشد:.....	۱۳۲
الف - اقدام خود متعهدله:.....	۱۳۲
ب - اثر قوه‌ی قاهره یا فورس مازور (Force-majeure):.....	۱۳۳
ج - دخالت شخص ثالث:.....	۱۳۳
[۱۲۸] د - علتی که مانع از انجام تعهد شده، عادتاً قابل پیش بینی باشد:.....	۱۳۳
[۱۲۹] ۶ - اثر عدم انجام تعهد به متعهدله خسارت وارد شده باشد:.....	۱۳۴
الف - وارد شدن خسارت به او:.....	۱۳۴
ب - خسارت بی واسطه ناشی از عدم انجام تعهد یا تأخیر آن باشد:.....	۱۳۴
[۱۳۰] مسأله:.....	۱۳۵
[۱۳۱] ۷ - جبران خسارت ناشی از قرار طرفین، یا به حکم قانون و عرف باشد:.....	۱۳۶
الف - قرار طرفین برای جبران خسارت:.....	۱۳۶
ب - تعهد عرفاً به منزله‌ی تصریح باشد:.....	۱۳۶
ج - تعهد بر حسب قانون موجب ضمان باشد:.....	۱۳۶
[۱۳۲] مبحث سوم - اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث:.....	۱۳۷
مواردی که آثار عقد بطور استثنای بر اصل نسبی بودن قراردادهای نسبت به اشخاص ثالث جریان پیدا می کند:.....	۱۳۷
[۱۳۳] الف - مواردی که تعهد به نفع شخص ثالث می باشد:.....	۱۳۸
[۱۳۴] ب - مواردی که عقد یا تعهد به ضرر اشخاص ثالث اثر دارد:.....	۱۳۸
۱ - قرارداد ارفاقی:.....	۱۳۸
۲ - وصیت:.....	۱۳۹
۳ - شرط فعل:.....	۱۴۰
[۱۳۵] تحلیل ماهیت حقوقی تعهد به نفع شخص ثالث:.....	۱۴۰
۱ - نظریه‌ی پیشنهاد:.....	۱۴۰
۲ - نظریه‌ی معامله فضولی:.....	۱۴۰
۳ - نظریه‌ی تعهد یکطرفی:.....	۱۴۱
۴ - نظریه‌ی جعل مستقیم حق (تعهد مستقیم):.....	۱۴۱
[۱۳۶] نتیجه گیری:.....	۱۴۳
[۱۳۷] آثار تعهد در روابط طرفین عقد و شخص ثالث:.....	۱۴۳

فصل چهارم - شروط ضمن عقد.....	۱۴۶
۱- وابستگی شرط به عقد یا تعهد اصلی از حیث صحت و نفوذ:.....	۱۴۶
۱۳۸ []	
۲- وابستگی شرط به عقد اصلی از حیث لزوم:.....	۱۴۷
۱۳۹ []	
۳- عدم لزوم وجود شرایط اساسی صحت معامله برای شرط ضمن عقد:.....	۱۴۷
۱۴۰ []	
مبحث اول - اقسام شرط:.....	۱۴۷
۱۴۱ []	
اول - شروط باطل:.....	۱۴۸
۱۴۲ []	
الف - شروط باطلی که عقد را باطل نمی‌کند:.....	۱۴۸
۱۴۳ []	
۱- شرطی که انجام آن غیر مقدور باشد:.....	۱۴۸
۱۴۸ []	
۲- شرطی که در آن نفع و فایده نباشد:.....	۱۴۸
۱۴۸ []	
۳- شرطی که نامشروع باشد:.....	۱۴۸
۱۴۸ []	
ب - شروط باطلی که عقد را باطل می‌کند (باطل و مبطل عقدند):.....	۱۴۹
۱۴۹ []	
۱- شرط خلاف مقتضای عقد:.....	۱۴۹
۱۴۹ []	
الف - مقتضای ذات عقد:.....	۱۵۰
۱۵۰ []	
ب - مقتضای اطلاق عقد:.....	۱۵۰
۱۵۰ []	
۲- شرط مجهولی که جهل به آن موجب جهل به عوضین شود:.....	۱۵۰
۱۵۰ []	
دوم - شروط صحیح:.....	۱۵۱
۱۴۴ []	
۱- شرط صفت:.....	۱۵۱
۱۴۵ []	
تخلف از شرط صفت:.....	۱۵۱
۱۴۶ []	
نکته‌های حقوقی:.....	۱۵۳
۱۴۷ []	
۲- شرط نتیجه (غایت):.....	۱۵۳
۱۴۸ []	
تخلف از شرط نتیجه:.....	۱۵۴
۱۴۹ []	
نکته‌های حقوقی:.....	۱۵۵
۱۵۰ []	
۳- شرط فعل:.....	۱۵۵
۱۵۱ []	
تفاوت‌های بین شرط نتیجه و شرط فعل:.....	۱۵۶
۱۵۲ []	
ضمانت اجرای شرط فعل:.....	۱۵۶
۱۵۳ []	
شرط دادن رهن یا ضامن:.....	۱۵۷
۱۵۴ []	
تخلف از شرط دادن رهن یا ضامن:.....	۱۵۷
۱۵۵ []	
الف - شرط دادن رهن:.....	۱۵۷
۱۵۷ []	
ب - شرط معرفی کردن ضامن:.....	۱۵۸
۱۵۸ []	
شرط به نفع یا به ضرر شخص ثالث:.....	۱۵۸
۱۵۶ []	
الف - شرط به نفع شخص ثالث:.....	۱۵۸
۱۵۸ []	

ب - شرط به ضرر شخص ثالث:	۱۵۹
[۱۵۷] مبحث دوم - اسقاط شرط:	۱۵۹
الف - اسقاط شرط فعل:	۱۵۹
ب - اسقاط شرط صفت:	۱۵۹
ج - اسقاط شرط نتیجه:	۱۶۰
[۱۵۸] اشکال اسقاط شرط فعل به سود شخص ثالث:	۱۶۰
[۱۵۹] اقاله و بیخ معامله مشروط:	۱۶۱
الف - شرط صفت:	۱۶۱
ب - شرط نتیجه:	۱۶۱
ج - شرط فعل:	۱۶۱
فصل پنجم - معاملات فضولی:	۱۶۵
[۱۶۰] معامله فضولی:	۱۶۵
[۱۶۱] الف - ولایت:	۱۶۵
[۱۶۲] ب - وصایت:	۱۶۶
[۱۶۳] ج - قیمومت:	۱۶۶
[۱۶۴] د - وکالت:	۱۶۷
[۱۶۵] تحلیل حقوقی معامله فضولی:	۱۶۷
[۱۶۶] اثر فوت مالک بر روی معامله فضولی قبل از اجازه یا رد:	۱۶۸
[۱۶۷] ماهیت اجازه یا رد وراث:	۱۶۸
[۱۶۸] انواع معامله فضولی:	۱۷۰
الف - معامله فضولی تملیکی:	۱۷۰
ب - معامله فضولی عهده:	۱۷۰
نکته های حقوقی:	۱۷۰
[۱۶۹] ۱ - تملک اثر تنفیذ را ندارد:	۱۷۰
[۱۷۰] ۲ - ملکیت اثر تنفیذ را ندارد:	۱۷۱
[۱۷۱] معاملات متعدد بر مال غیر:	۱۷۱
[۱۷۲] اثر اجازه:	۱۷۲
[۱۷۳] الف - نظریه ی نقل:	۱۷۲
[۱۷۴] ب - نظریه ی کشف حقیقی:	۱۷۲
[۱۷۵] ج - نظریه ی کشف حکمی:	۱۷۲
روابط اطراف معامله فضولی:	۱۷۳

- [۱۷۶] الف - روابط اطراف معامله فضولی پس از تنفیذ: ۱۷۳
- [۱۷۷] ب - روابط اطراف معامله‌ی فضولی پس از رد: ۱۷۴
- ۱ - روابط اصیل (خریدار) با مالک: ۱۷۴
- ۲ - روابط اصیل (خریدار) با فضول: ۱۷۴
- ۳ - رابطه‌ی بین مالک و فضول: ۱۷۵
- فصل ششم - سقوط تعهدات** ۱۷۸
- [۱۷۸] سقوط تعهدات: ۱۷۹
- الف - فسخ: ۱۷۸
- ب - تلف مال مورد تعهد: ۱۷۸
- [۱۷۹] مبحث اول - در وفای به عهد: ۱۷۹
- [۱۸۰] ۱ - پرداخت کننده‌ی دین یا ایفاکننده‌ی تعهد: ۱۷۹
- الف - وفای به عهد به وسیله‌ی متعهد: ۱۷۹
- ب - وفای به عهد به وسیله‌ی غیر متعهد: ۱۸۰
- [۱۸۱] ۲ - دریافت کننده‌ی دین یا استعاده تعهد: ۱۸۰
- [۱۸۲] ۳ - موضوع دین یا مورد تعهد: ۱۸۱
- [۱۸۳] ۴ - زمان و مکان پرداخت یا انجام تعهد: ۱۸۲
- [۱۸۴] ۵ - دعوی استرداد دین پرداختی: ۱۸۳
- [۱۸۵] الف - اثر حقوقی پرداخت در اثبات دین: ۱۸۳
- [۱۸۶] ب - پرداخت دینی که قانوناً طلبکار حق مطالبه ندارد: ۱۸۷
- [۱۸۷] ج - استرداد به ادعای مالک نبودن مال پرداختی: ۱۸۷
- [۱۸۸] د - استرداد مال پرداختی به علت اشتباه در پرداخت: ۱۸۸
- [۱۸۹] مبحث دوم - اقاله: ۱۸۸
- [۱۹۰] تلف یکی از عوضین: ۱۸۹
- [۱۹۱] اثر اقاله: ۱۸۹
- [۱۹۲] تصرفاتی که موجب ازدیاد قیمت در مورد معامله شده است: ۱۸۹
- [۱۹۳] نکات حقوقی: ۱۹۰
- [۱۹۴] مبحث سوم - ابراء: ۱۹۱
- [۱۹۵] مبحث چهارم - تبدیل تعهد: ۱۹۲
- [۱۹۶] اقسام تبدیل در تبدیل تعهد: ۱۹۲
- [۱۹۷] الف - تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل دین: ۱۹۳
- [۱۹۸] ب - تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل مدیون: ۱۹۳

۱۹۳	 نکات حقوقی: [۱۹۹]
۱۹۴	 ج - تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل داین: [۲۰۰]
۱۹۴	 اثر تبدیل تعهد در تضمینات آن: [۲۰۱]
۱۹۵	 مبحث پنجم - تهاتر: [۲۰۲]
۱۹۶	 اقسام تهاتر: [۲۰۳]
۱۹۶	 ۱- تهاتر قهری: [۲۰۴]
۱۹۶	 شرایط انحقاق تهاتر قهری: [۲۰۵]
۱۹۷	 ۲- تهاتر قراردادی: [۲۰۶]
۱۹۷	 ۳- تهاتر قضایی: [۲۰۷]
۱۹۸	 مبحث ششم - مالکیت مافی الذمه: [۲۰۸]

بخش دوم - مجموعه مقالات حقوقی

۲۰۵	 مقاله ۱- انتقال ضمان معارضی و حقوق تطبیقی: [۲۰۵]
۲۰۵	 مقدمه: [۲۰۵]
۲۰۶	 ۱- مبنای فقهی و حقوقی قاعده‌ی تلف مبیع قبل از قبض: [۲۰۶]
۲۰۹	 ۲- بررسی حقوق تطبیقی: [۲۰۹]
۲۱۲	 الف - مبنای تملیکی بودن عقد بیع: [۲۱۲]
۲۱۲	 ۱- حقوق ایران: [۲۱۲]
۲۱۲	 ۲- حقوق فرانسه: [۲۱۲]
۲۱۲	 ۳- حقوق مصر: [۲۱۲]
۲۱۳	 ۴- حقوق فقه عامه: [۲۱۳]
۲۱۳	 ب - مبنای غیر تملیکی بودن عقد بیع (مبنای انتقال ملکیت به فسخ): [۲۱۳]
۲۱۳	 ۱- حقوق آلمان: [۲۱۳]
۲۱۳	 ۲- حقوق سوییس: [۲۱۳]
۲۱۳	 نتیجه گیری: [۲۱۳]
۲۱۶	 مقاله ۲- مطالبه‌ی خسارتهای مالی ناشی از پرتاب ریگ از زیر چرخهای خودروی در حال حرکت: [۲۱۶]
۲۱۶	 مقدمه: [۲۱۶]
۲۱۷	 خلاصه جریان پرونده: [۲۱۷]
۲۱۷	 بررسی ماهیت حقوقی موضوع: [۲۱۷]
۲۱۷	 الف - منابع مسؤولیت: [۲۱۷]

۲۱۷	۱- تقصیر:.....
۲۱۹	۲- رابطه‌ی سببیت:.....
۲۲۰	۳- قاعده‌ی لاضرر:.....
۲۲۱	۴- مسئولیت دارندگان خوردو:.....
۲۲۲	ب- دخالت سبب خارجی قوه قاهره:.....
۲۲۴	نتیجه گیری:.....
۲۲۸	مقاله ۳- ضمان تلف یا نقص مال مقبوض بالسُّوم
۲۲۸	مقدمه.....
۲۲۹	مبنای مسئولیت گیرنده مال:.....
۲۲۹	۱- نظریه ضمان ماخوذ بالسُّوم:.....
۲۳۲	۲- نظریه‌ی عدم ضمان ماخوذ بالسُّوم:.....
۲۳۳	نتیجه گیری:.....
۲۳۶	مقاله ۴- ماهیت حقوقی مهر المسمی در مورد فوت زوجین.....
۲۳۶	مقدمه.....
۲۳۷	اول- مالکیت زن بر مهر و عوامل استقرار آن:.....
۲۳۷	دوم- فوت زوج یا زوجه:.....
۲۳۷	الف- نظر فقهای دینی:.....
۲۳۸	۱- نظر آن عده از فقها که فوت زوجین را موجب استقرار تمام مهر می دانند:.....
۲۳۹	۲- نظر فقهای که قائل به تنصیف مهریه در صورت فوت زوجین هستند:.....
۲۴۰	۳- نظر فقهای که بین فوت زوج و زوجه تفاوت قائل شده اند:.....
۲۴۰	ب- نظر علمای حقوق:.....
۲۴۰	۱- نظر دکتر سید حسن امامی:.....
۲۴۰	۲- نظر دکتر سید حسین صفایی و دکتر اسدالله امامی:.....
۲۴۱	ج- اندیشه های حقوقی و رویه‌ی قضایی:.....
۲۴۱	۱- اندیشه های حقوقی:.....
۲۴۱	۲- رویه‌ی قضایی:.....
۲۴۴	نقد و بررسی آراء صادر شده:.....
۲۴۵	نتیجه گیری:.....
۲۴۷	مقاله ۵- ماهیت حقوقی طلاق قضایی.....
۲۴۷	مقدمه:.....
۲۴۷	۱- ماهیت حقوقی اختیار رجوع شوهر:.....

۲۴۸	۲- آثار حقوقی اسقاط حق رجوع:.....
۲۵۰	۳- ماهیت حقوقی طلاق قضایی:.....
۲۵۰	الف- نظریه‌های فقهی:.....
۲۵۱	ب- نظر حقوقدانان:.....
۲۵۳	نتیجه‌گیری:.....
۲۵۴	توجیه و نقد و بررسی رویه‌ی قضایی:.....
۲۵۴	الف- نمونه‌ی رأی دادگاه بدوی.....
۲۵۶	نقد و بررسی دادنامه‌ی دادگاه بدوی:.....
۲۵۸	ب- نمونه‌ی رأی دادگاه تجدیدنظر.....
۲۵۹	توجیه رأی دادگاه تجدیدنظر:.....
۲۶۰	ج- نمونه‌ی رأی دیوان عالی کشور:.....
۲۶۱	نقد و بررسی دادنامه‌ی دیوان عالی کشور:.....
۲۶۵	مقاله ۶- مسئولیت مدنی ناشی از خطای قضایی.....
۲۶۵	مقدمه:.....
۲۶۷	۱- بررسی صلاحیت قاضی دادگاه بدوی برای رسیدگی به موضوع:.....
۲۶۸	۲- مسئولیت جبران خسارت:.....
۲۶۸	۳- تمیز اشتباه و تقصیر:.....
۲۶۹	۴- مرجع صالح برای تشخیص تقصیر قاضی:.....
۲۷۰	۵- خواننده قرار دادن دادگستری محل به عنوان دستگاه حاکمیت:.....
۲۷۲	نتیجه‌گیری:.....
۲۷۴	مقاله ۷- ماهیت اقاله: فسخ عقد یا انعقاد عقد.....
۲۷۵	مقدمه.....
۲۷۶	ماهیت حقوق اقاله:.....
۲۷۶	الف- عده‌ای اقاله را عقد دانسته‌اند.....
۲۷۷	ب- گروه دیگر اقاله را معامله‌ی جدید در معنای اعم دانسته‌اند نه عقد در معنای خاص.....
۲۷۷	ج- گروه سوم اقاله را فسخ بیع می‌دانند.....
۲۷۸	نتیجه‌گیری.....
۲۸۵	فهرست منابع و مآخذ کتاب.....

سخن مؤلف در چاپ اول

همتراز دکترهای دادگستر ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

موضوع درس حقوق مدنی^۳ در دوره‌ی کارشناسی حقوق، مباحث مربوط به قراردادهای و تعهدات می‌باشد، اهمیت قراردادهای و تعهدات در حقوق مدنی بر کسی پوشیده نیست و می‌توان گفت که این درس هسته‌ی مرکزی و آیینی تمام‌نمای حقوق مدنی است، به‌طوری‌که در متون فقهی و نوشته‌های حقوقی، بیشترین تألیف‌ها به آن اختصاص یافته است. حقوق تعهدات، عرصه‌ی علمی مهارست فکری برای تجزیه و تحلیل مسائل حقوقی در ذهن حقوقدانان می‌باشد تا به وسیله‌ی آن، قوه‌ی استنباط و اندیشه‌های حقوقی پرورش یافته و شِمّ قضایی به تکامل برسد. اهمیت قراردادهای و تعهدات نه تنها در رشته حقوق و کار قضایی جریان دارد بلکه اشخاصی که به عنوان شهرت در یک جامعه زندگی می‌نمایند خواسته یا ناخواسته با آن سروکار دارند و متأثر از آثار آن می‌باشند پس بایستی گفت که موضوع قراردادهای و تعهدات با زندگی انسانها آمیخته شده و همگانی شده است.

تدریس هشت ساله دانشگاهی این درس، بنده را بر آن داشت که تا در این زمینه مبادرت به تألیف نمایم هرچند که حقوقدانان بزرگ و صاحب نام در این مورد دارای تألیف‌های متعدد و مفید می‌باشند، اما بنده اهدافی را در این تألیف دنبال می‌کردم از جمله:

۱- سرفصل‌های آموزش این درس متناسب با سرفصل‌های آموزش دانشگاهی باشد تا به فراخور سه واحد دانشگاهی تنظیم مطالب شود و بعبارتی کتاب از ویژگی جامع و مانع مطالب درس حقوقی مدنی^۳ برخوردار باشد.

۲- حفظ ارتباط منطقی مباحث در این کتاب به منظور تسهیل به فهم مطالب علمی درسی که یادگیری اصولی و ماندگار را فراهم می‌کند.

۳- استفاده از نظریه‌های سایر حقوقدانان و استادان بزرگ که در این متن نظر آنان با رعایت

امانت استناد و یا نقل و قول شده است و بعضاً نقل و قول‌های آنان در سطرهای طولانی عیناً آورده شده است که این امر هرچند مرسوم نگارش و تألیف نمی‌باشد ولی هدف این بوده است که طراوت استدلال‌های علمی آن بزرگواران حفظ شود.

همچنین در بخش دوم کتاب چندین مقاله‌ی علمی حقوقی از مؤلف به چاپ رسیده است که هدف از آن نیز پرورش روحیه تحقیق و پژوهشگری در دانشجویان می‌باشد تا این قشر روشنفکر و خلاق در کنار آموزش به پژوهش نیز عادت نمایند. در پایان از نشر پروهان که زحمت چاپ این کتاب را به عهده گرفتند تشکر و تقدیر می‌شود و نظر استادان و صاحب‌نظرانی که با انتقاد یا ارشاد بنده را متنبه نمایند با دیده منت پذیرا هستیم تا در چاپ‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

و همچنین خداوند تعالی را بخاطر انجام این توفیق سپاسگزاری می‌نمایم.

والسلام

مراد مفصودی

www.ketab.ir

سخن مؤلف در چاپ دوم

ای نام نکوی تو سردفتر عنوان‌ها وی طلعت روی تو، زینت ده دیوان‌ها
خداوند سبحان و ممان را شاکر و سپاسگزارم، که بار دیگر این توفیق را عطا نمود تا که
کتاب «قرار داده‌ها و تعهدات» را به چاپ دوم برسانم آن هم در مدت زمانی کم‌تر از یک سال از
انتشار چاپ اول، که هرگز این متصور نبود. به دلیل آنکه مخاطبان این کتاب گروهی خاص از
دانش‌پژوهان یعنی دانشجویان محترم رشته حقوق، وکلای شایسته و متعهد و نیز قضات
شریف دادگستری می‌باشند که هر کدام از آن سه گروه در این مدت به نوعی رضایت‌مندی و
خرسندی خویش را از آنچه که در این کتاب به نگارش درآمده بود ابراز و اعلام می‌کردند،
بازتاب این رضایت‌مندی‌ها موجب شد تا اکنون در چاپ دوم، کتاب را با تجدیدنظر و اندکی
اضافات به شیفتگان حق و عدالت تقدیم نمایم و از این حیث به زبان حافظ شیرازی گویم:

وصال او ز عمر جاودان به خداوند مرا آن ده که آن به

morad-m1346@yahoo.com

خرداد ۱۳۹۰

میراد مقصودی